[ג]ומחלוקת בעדי סוטה בעדי סתירה מר סבר דבר הגורם לממון כממון דמי וחייב ומר סבר [א]לאו כממון דמי ופטור. הכל מודים בשכנגדו חשוד על השבועה. הכל מודים בעד אחד דר' אבא. [ב]הכל מודים בשכנגדו חשוד על השבועה דחשיד מאן, אילימא דחשיד לוה דאמר ליה מלוה אי אתית אסהדת לי הוה משתבענא ושקילנא ולימא ליה מי יימר דמשתבעת אלא [ג]כגון ששניהן חשודין *דאמר מר חזרה שבועה למחויב לה ומתוך שאינו יכול לישבע משלם [ד]הכל מודים בעד אחד דר' אבא *[ה]דההוא גברא דחטף נסכא מחבריה אתא לקמיה דר' אמי הוה *יתיב ר' אבא קמיה, אזל אייתי חד סהדא דמיחטף חטפה מיניה אמר ליה אין חטפי ודידי חטפי א"ר אמי היכי לדייני דייני להאי דינא: לישלם, ליכא תרי סהדי, ליפטריה, הא איכא חד סהדא דמחטף חטף, לישתבע, כיון דאמר אין חטפי ודידי חטפי הוה ליה כגזלן, א"ל ר' אבא הוה ליה מחויב שבועה ואינו יכול לישבע וכל המחויב שבועה ואינו יכול לישבע משלם. אמר רב פפא הכל מודים בעד מיתה שהוא חייב והכל מודים בעד מיתה שהוא פטור הכל מודים בעד מיתה שהוא פטור דאמר לה לדידה ולא אמר להו לבית דין *דתנן [ז]האשה שאמרה מת בעלי תנשא, מת בעלי תתיבם הכל מודים בעד מיתה שהוא חייב [ח]דלא אמר לדידה ולא אמר להו לבית דין, שמע מינה משביע עדי קרקע חייב? [ט]דלמא דתפישא מטלטלי: כפר אחד והודה אחד כו': השתא בזה אחר זה דתרוייהו קא כפרי אמרת הראשון חייב והשני פטור, כפר אחד והודה אחד מיבעיא? לא צריכא כגון שכפרו שניהן וחזר אחד מהן והודה בתוך כדי דיבור והא קא משמע לן [י]דתוך כדי דיבור כדיבור דמי, בשלמא לרב חסדא דמוקי לה לההוא כרבי יוסי הגלילי רישא אפשר לצמצם וסיפא איצטריך לאשמועינן דתוך כדי דיבור כדיבור דמי אלא לרבי יוחנן רישא תוך כדי דיבור סיפא תוך כדי דיבור, תרתי למה לי? מהו דתימא ה"מ כפירה וכפירה אבל כפירה והודאה אימא לא, קמ"ל: היו שתי כיתי עדים כפרה הראשונה ואח"כ כפרה השניה: *בשלמא שניה תתחייב דכפרה לה ראשונה, אלא ראשונה אמאי [לקמן לג.] הא

ומחלוקת בעדי סוטה · אותו מחלוקת שנחלקו חכמים ורבי אלעזר ברבי שמעון במשביע עד אחד של ממון באותו מחלוקת עצמו חלוקים הם במשביע שני עדי סתירת סוטה וכפרו, דלרבי אלעזר דמחייב במשביע עד אחד דממון משום דבר הגורם לממון מחייב נמי בהני שאילו העידו שמא היו גורמין לה שתהא מודה מִיִּרְאַת בְּדִיקַת מַיִם: **הכל מודים בשכנגדו חשוד על השבועה** · מי שבעל דינו חשוד על השבועה וכופר לו ממון ועד אחד יודע בו, והשביעו זה שיעיד, וכפר, שהוא חייב שזה אחד מן הנשבעין ונוטלין כדאמרינן בפ' כל הנשבעין (לקמן דף מד:) הלכך אילו העיד וחייב את החשוד שבועה היו ב"ד מגלגלין את השבועה על זה לישבע וליטול: **והכל מודים בעד דר' אבא** · במשביע עד אחד כעין מעשה דר' אבא דאמר לקמן שהוא חייב כדמפרש ואזיל: **מי יימר דמשתבעת** · ואכתי גורם לממון הוא דהוי ולרבנן פטור: **דאמר מר** · לקמן בפרק כל הנשבעין היכא דשניהן חשודין חזרה שבועה על המחויב אותה ומתוך שאינו יכול לישבע שהוא חשוד הוא משלם שהרי אם שבועה אם תשלומין מוטלין עליו הלכך המשביע עד אחד היודע בדבר וכפר חייב העד קרבן שבועה שאם העיד נתחייב הלוה שבועה ואין כאן שבועה מאחר ששניהן חשודין אלא תשלומין: **נסכא** · חתיכת כסף מותך לשון (ישעיה מ) הפסל נסך חרש: **חטפי ודידי חטפי** · שלי חטפתי שאתה גזלתו ממני: **ליפטריה** · מלהחזירו שהרי אין כאן שני עדים ומיגו דאי בעי אמר לא חטפתי כי אמר נמי דידי חטפתי נאמן: **איכא חד סהדא** · דחטפה מיניה ואי הוה אמר "לא חטפתי" היה צריך לישבע להכחיש העד: **לישלם**. שאין כל החוטפין נאמנים לומר שלי גזלתי דא"כ אין לך גזלן שמשלם ואפילו יש עדים: **ליכא תרי סהדי** · דחטפה ואיכא למימר מיגו: **לשתבע** · שבועה שהעד מחייבו: **כיון דאמר אין חטפי** · הוה ליה כגזלן והמתחייב שבועה על פי עד אחד צריך לישבע על מה שהעד מעיד ולהכחיש את העד וזה אינו יכול לישבע על כך שהרי מודה הוא לדברי העד שחטפה והוה האי גברא אצל שבועה זו כגזלן אצל כל שבועות שאינו יכול לישבע עליהן אף זה בשבועה זו אינו יכול לישבע שהרי מודה בה: **הוה ליה מחויב שבועה** · על כרחו אם בא להחזיק בה הויא עליו לישבע שלא חטף שאין החוטף נאמן לומר שלי חטפתי וזו היא השבועה שהעד מחייבו לישבע על מה שהעד מעיד ואינו יכול לישבע שהרי מודה לדבריו: **בעד מיתה** · בעד אחד היודע באשה שמת בעלה והשביעתו שיעיד בה כדי שתטול כתובתה מן היורשים: **שהוא פטור** · ואע"ג שעד אחד נאמן בעדות זו והפסידה ממון בכפירתו: **כגון דאמר לה לדידה** · חוץ לב"ד "מת בעליך" ולא אמר עדותו בב"ד כשהשביעתו לפי שהיא יכולה לילך לב"ד ולומר מת בעלי ולא תהא צריכה לשום עד דתנן האשה שאמרה כו' והיא עצמה נאמנת: **ש"מ משביע עדי קרקע חייב** · לשון שאילה היא מהכא נשמע דסבירא ליה לרב פפא שהמשביע עדים על עדות קרקע וכפרו שחייבים ולקמן (דף לז:) פליגי תנאי ואמוראי, ועד המיתה עד קרקע הוא שהכתובה אינה נגבת אלא מן הקרקע, ומשני דלמא הא דרב פפא דהוי תפסה מטלטלי דבעל מחיים ואם העיד זה עדותו היתה תופסתן בכתובתה: **השתא בזה אחר זה דתרוייהו כפרי** · דמצי למימר ראשון: "מה מועיל לך אם העדתיך הלא כפר השני" אפי' הכי אמרת הראשון חייב הואיל ועדיין לא כפר השני: **כפר האחד והודה אחד מיבעיא** · דהכופר חייב: **הא קמ"ל דתוך כדי דיבור כדיבור דמי** · ויכול לחזור וכי אצטריך מתני' לאו לאשמועינן חובא דכופר אלא לאשמועינן שהשני פטור: **בשלמא לרב חסדא דמוקי לרישא** · דכפרו שניהן כאחת במתעסקין וכר' יוסי הגלילי אכתי לא אשמועינן דתוך כדי דיבור כדיבור דמי' אצטריך לאשמועינן הכא פטורא דשני לאגמורי לן דכדיבור דמי: **כפירה וכפירה** · כפר השני בתוך כדי דיבורו של הראשון אשמועינן רישא דהוי חשיב כאחת לחוביה לשני, ובסיפא אשמועינן כפר וחזר והודה בתוך כדי דיבור דיכול לחזור בו ועדות האחרונה עדות: **דכפרה לה ראשונה** · ואין לו עדים אלא אלו ונמצא שהפסידוהו בכפירתן: הא

הוה ליה כגזלן · משום דכל דבר מחזיקין ליה בחזקת מי שהיה בידו ואם היו שני עדים לא הוה מהימן למימר דידי חטפי השתא נמי כיון דמודה הוה ליה כגזלן וא"ת וניהמניה בשבועה דדידיה חטף מיגו דאי בעי אמר לא חטפי והוה מהימן בשבועה דכה"ג אמר בסוף המוכר את הבית (ב"ב דף ע:) גבי מפקיד אצל חבירו בשטר דנאמן לומר בשבועה החזרתי לך ולא מ"ל ליה היאך שטרך בידי מאי בעי במיגו דאי בעי אמר נאנסו נאמן בשבועה (א) ויש לומר דירא לשקר בדבר שהעד מכחישו כדאשכחן בחזקת הבתים (שם דף לג: ושם) גבי רבא בר שרשום דקאמר לקוח בידי לא מצית אמרת דהא נפק עלה קלא דארעא דיתמי היא ואין אדם טוען ברצון דבר שהקול מכחישו מיהו צריכא לטעמא דמחויב שבועה ואינו יכול לישבע דמשלם דבלא שבועה לא היה חושש להכחיש את העד ואיכא מיגו אבל לישבע בדבר שהעד מכחישו זה ודאי קשה לו כמו בדבר שהקול מכחישו: **ואמר** מר חזרה שבועה למחויב לה · תימה דהוה ליה למימר (ב) ואמר יחלוקו דהכי הלכתא דאמר לקמן פרק כל הנשבעין (דף מז: ושם) עבד רב נחמן עובדא יחלוקו ועוד תימה דר' אבא הוא דאומר חזרה שבועה למחויב לה כדמוכח התם מנסכא דהכא וא"כ הוה ליה למימר הכל מודים בעד אחד ושכנגדו חשוד דחייב כר' אבא:

שמע מינה משביע עדי קרקע חייב · קאי נמי אהכל מודים בעד סוטה:

אבל כפירה והודאה אימא לא · (ג) קצת תימה להר"ר יעקב דאורליינ"ש דכפירה והודאה שמעינן נמי מרישא דטעמא שכפר תוך כדי דיבור אף שני חייב משום דראשון נמי יכול לחזור עדיין ולהודות דאי לאו דיכול לחזור ולהודות שני אמאי חייב: הא

רבינו חננאל

ומחלוקת בעדי סתירה. למאן דאמר דבר הגורם לממון כממון כו'. נמצא עד אחד בתביעת ממון כעדי סתירה בסוטה: הכל מודים במשביע בעד אחד כגון ההוא גברא דחטף נסכא מחבריה קמי חד סהדא ואמר אין חטפי ודידי חטפי. ואשבעיה וכפר בו דחייב דעדות ממון היא כר' אבא דאמר הוה ליה מחויב שבועה דאורייתא' ואינו יכול לישבע דהא איכא חד סהדא דחטפיה והוא לא כפר אלא מודה דחטף. וכל המחויב שבועה שאינו יכול לישבע משלם: והכל מודים בנגושה בחברו מנה בעד אחד והיו שניהן חשודין והשביע העד וכפר בו שחייב דעדות ממון הוא. דאמר מר אם שניהן חשודין חזרה שבועה למחויב לה ואינו יכול לישבע ומשלם: אמר רב פפא הכל מודין במשביע עד מיתה וכפר בו דפטור בדלא אסהיד בבי דינא. אבל אחוי לה לדידה דהא יכולה היא לילך לב"ד ולומר מת בעלי ותטול כתובתה על פיה דתנן האשה שאמרה מת בעלי תנשא מת בעלי תתייבם כו'. בית שמאי אומרים הנשא ותטול כתובתה והזרו בית הלל להורות כדברי בית שמאי (יבמות קיז.) והכל מודים במשבעת עד שראה מיתת בעלה וכפר בו שחייב. בדלא אמר לא לה ולא (לחברתה) לב"ד דהא מפסידה כתובתה. ואקשינן והא כתובת אשה מקרקעי היא. והמשביע עדי קרקע לא איפשיטא שחייבין. ודחינן דלמא דתפיסא לה מטלטלי מחיים. וקי"ל דאי תפשה מטלטלי נפרעת מהן: כפר א' והודה אחד הכופר חייב ואוקמה רב חסדא בשכפרו שתיהן וחזר אחד מהן בתוך כדי דבור והודה ומוקים לה לרישא באפשר לצמצם וסיפא בתוך כדי דבור. ור' יוחנן מוקים לרישא ולסיפא בתוך כדי דבור ורישא כפירה וכפירה וסיפא כפירה והודאה. מהו דתימא כפירה והודאה לא קמ"ל: מתני' היו לו שתי כתי עדים כפרה הראשונה ואח"כ כפרה השניה שתיהן חייבות מפני שהעדות יכולה להתקיים בשתיהן ואקשינן בשלמא שניה חייבין דכבר כפרה לה הראשונה אלא ראשונה אמאי חייבין הא

נ א מיי' פ"י מהל' שבועות הל' ו :

נא ב ג ד מיי' שם הל' ט והלכה י' :

נב ה ו מיי' פ"ד מהל' טוען ונטען הלכה ח ופ"ד מהלכות גזילה הל' יד ועיין בכ"מ סמג עשין צה טוש"ע ח"מ סי' צב סעיף יג וסי' שסד ס"ג :

נג ז מיי' פי"ב מהל' גירושין הל' טו סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' יז סעיף מג .

נד ח מיי' פ"י מהל' שבועות הל' יא

נה ט מיי' שם הל' יב :

נו י מיי' שם הל' יד :

[לקמן מז.]

לקמן דף מז. ב"ב דף לג: [ע' תוס' לקמן מז. ד"ה הוה]

יבמות דף לג: ודף קיז: עדיות פ"א מי"ב

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה הוה ליה וכו' וי"ל דירא בחזקת הבתים דף לג לא מצאתי בתוס' דמפקי מיגו בכה"ג והכי משמע בספר תרומת הדשן סי' שנ"ה דדברי התוס' סתרי אהדדי: (ב) ד"ה ולאמר וכו' דהוה ליה למימר יחלוקו כנ"ל ותיבת ולאמר נמחק: (ג) ד"ה אבל וכו' קצת תימה. נ"ב והר"ן הביא קושיא זו ע"ש:

נושא
דינם של ר' פפא בכפירת עדות של מיתת הבעל לפעמים חייב ולפעמים פטור

נושא
במקרה של כפרו ב' כתי עדים למה כת ראשונה חייבת (כי הם לא מפסידים אותו בכפירתן וכו' קמא כת השניה)